

storiti in se ji ni treba prav nič ozirati na mnenje ruske vlade v Petrogradu. Bolgarska vlada naj glede teh korakov stopi v dogovor z Avstrijo in naj o svojih podvzetih v Srbiji obvesti velevalisti in svoje sosednje države. S svojimi sosednjimi državami pa Bolgariji ni treba stopiti v pogajanja ali jih vprašati za mnenje, ali sme Bolgarija storiti nameravani odločni korak zoper Srbijo ali ne. S Turčijo je sklenila Bolgarija dobro prijateljsko zvezo in nima od nje nič zahtevati; napram Rumuniji tudi nima nobenih sovražnih namenov. Stotisoč mož mora Bolgarija postaviti na grško mejo, drugih stotisoč pa mora vkorakati v istem trenutku v Srbijo, ko se bo med avstrijskimi in srbskimi četami pri Nišurazvila bitka. Isto je storila tudi Rumunija, ko so se Bolgari na Ovrjem polju borili s Srbi. Bolgarska armada mora zasesti pokrajine do reke Morave in Toplice pri Kapačniku. Bolgarija mora vreči na grob orega grešnika, ki se imenuje Srbija in ki je bil v svojem stletnem življenju sravneta za ves omlan svet, prvo lopoto prsti.

Nemško-francosko bojišče

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berolin, 24. novembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 24. novembra predpoldne poroča:

Angleške vojne ladje so priplule tudi včeraj, dne 23. novembra, pred flandersko morsko obal in so obstreljevale Lombardtzyde in Seebrügge. Obstreljevanje je napravilo nemškimi četam le malo škode, pač pa je bilo večje število belgijskih prebivalcev ali ubitih ali pa ranjenih.

Na zahodu ni bilo nobenih bistvenih izprememb.

Na izhodnem bojišču še položaj ni razjasnjen.

V Izhodni Prusiji in ob severno-izhodni strani Mazurskih jezer vstrajajo nemške čete v svojih postojankah.

Na severnem Poljskem še v težkih bojih, ki se tamkaj bijejo, ni padla odločitev.

Na južnem Poljskem traja bitka v okolici Čenstohova dalje. Na južnem krilu severno od Krakova napreduje napred.

Uradno rusko naznanilo, ki pravi, da sta bila ujeta v Izhodni Prusiji nemška generala pl. Liebert in pl. Pannewitz, je popolnoma izmišljena. Prvi se nahaja v Berlinu, drugi pa na čelu svojih čet. Oba že delj časa nista bila v Izhodni Prusiji.

Hude posledice slabega vremena za Francijo.

Rim, dne 23. novembra.

Rimski list „Messagero“ poroča, da francoska armada hudo trpi vsled grozne zime, ki se je pojavila v severni Franciji. Vse bolšnice so napolnjene z bolniki. V Franciji se bojijo, da bo tudi letošnja zima tako huda, kakor je bila l. 1870 za časa francosko-nemške vojske. Vsled slabih cest se vozovi s strelivom le prav težko spravijo do bojne črte in vojskovanje postaja od dne do dne težavnejše. Vkljub temu, da vlada trenutno mir, se vendar zdi, da s ujejo Nemci nove naklepe.

Na morju.

Velika angleška vojna ladja se potopila.

Rotterdam, dne 21. novembra.

Iz zanesljivega vira se poroča, da je trčila velika angleška vojna ladja (naddreadnought) „Audacious“ dne 28. ali dne 29. oktobra ob severnoizhodni obali Irske na mino in se potopila. Angleška admiraliteta prikriva strogo to nesrečo na morju, da bi se prebivalstva Anglije ne lotilo razburjenje.

Velika angleška vojna ladja „Audacious“ je bila zgrajena še-le l. 1912 in je bila ena največjih angleških vojnih ladij. Vozila je z brzino 22 morskih milj v eni uri. Oborožena je bila z 10 velikanskimi topovi kalibra 343 centimetrov in s 16 topovi kalibra 102 centimetrov. Njena posadka je znašala 1100 mož.

Podrobnosti o potopu.

Berolinskemu listu „Lokalanzeiger“ se javlja iz Kodanja: Sved, ki se je pred kratkim vrnil iz Amerike v Stockholm, pripoveduje, da je srečal parnik „Olympia“ dne 25. oktobra ob morski obali Irske veliko vojno ladjo, ki je bila, kakor se je zdelo, zelo težko poškodovana. Parnik „Olympia“ je vzel na krov 250 mož posadke poškodovane vojne ladje, ostalih 550 mož so pa spravili na angleške vojne ladje, ki so prihite-

le poškodovani vojni ladji na pomoč. Posadki in tudi vsem potnikom, ki so se nahajali na parniku „Olympia“, je bilo strogo prepovedano, da ne smejo v Anglijo pripovedovati ničesar o tej nesreči. Brez dvoma se gre za veliko angleško vojno ladjo „Audacious“, ki se je nekaj dni pozneje potopila. Posadka je bila, kakor se zdi, rešena.

V podmorskem čolnu.

„Neue Hamburger Zeitung“ objavlja par pisem, katerih pisci so se udeležili vojne v podmorskih čolnih. Iz zanimivih spisov posnemamo sledeče: V nedeljo zvečer je bilo nenadoma naznanjeno: „Morje čisto, takoj ven! Pojavile so se sovražne ladje!“ A že zopet ni bilo nič. Okoli 11 ponoči so bili približno 30 m globoko v morju, vse je šlo lahko spat, kajti tam spodaj nam ne more nihče ničesar. Na periskopu (daljnogled, ki edini moli pri podmorskih čolnih iz vode) sem zamogel opazovati, kako so se zunaj rinile ribe. Prišlo je to pač od svetlobe. Naslednje jutro smo bili trdno prepričani, da pridemo med sovražne ladje, kajti nad nami je bilo slišati vrtenje ladijskih vijakov; a bile so naše predstražne ladje, silno osupnjene radi našega pojava. Peljali smo se zopet domov, kjer smo se eno noč odpočili. Naslednji dan smo se spustili zopet 22 m globoko v morje, a smo morali čuti, ker je ležal čoln slabo. Zopet vse zastoj. Te dni smo imeli napad na angleške rušilce torpednih čolnov, ki so nas pa zapazili, ker je padel z naše strani strel. Okoli deset torpednih čolnov se je zagnalo proti nam in križarilo nad nami. Hoteli so nas povoziti, a bili smo že pregloboko. A bil je to vendar strašen trenutek, ker smo bili v neprestani nevarnosti. Toda kmalu smo našli se na hujše. Nenadoma smo zaslišali zunaj ropotanje verig in žičnih vrvi. Zašli so med mine. Sreč nam je začelo silno biti in zahvaliti se imamo le okolščini, da smo se nahajali že dovolj globoko. Kdo ve, morda bi že par centimetrov višje zadostovalo, da bi zadeli ob mino, ki bi izpremenila naš čoln v par sekundah v nič. Tako pa smo zadeli le ob verige, s katerimi so pripete mine na tla. Toda česa trpljenja še ni dospel do viška. Ko smo se vračali, je razsajal še vedno silen vihar. Neki velikanski val nas je nenadoma potisnil navzdol. 56 m smo že bili pod vodo in ko je globokinski manometer zaznamoval 57 metrov, smo se oddahali, kajti čoln se je zopet pričel polagoma dvigati. Ob 11. uri ponoči smo se vrnili na svoje mesto, seveda vsi izstradani. Kruh nam je namreč splesnil in živeli smo že tri dni od trdega kruha.

Turčija-Prusija-Anglija-Francija.

Turki zasedli goro Libanon.

Frankfurt, dne 21. novembra.

„Frankfurter Zeitung“ je dobila iz Kaira v Egiptu poročilo, da so turške čete zasedle goro in mesto Liban. Angleški upravitelj je zlezel v Damask. Nadstoj v Libanu pa je ostal na svojem mestu.

Bolgarija ostane nevtralna

Sofija, 24. novembra.

Bolgarsko sobranje (državni zbor) ima sedaj svoje seje. V včerajšnji (ponedeljkovi) seji je bolgarski ministrski predsednik Radoslavov ob številni navzočnosti poslancev in drugega občinstva povzel besedo in je odgovarjal na izvajanja opozicijonelnih govornikov. Izjavil je, da ostane Bolgarija zvesta svoji običajni politiki vojske dani besedi, da ostane nevtralna. Ta nevtraliteta se je vedno zvesto in pošteno držala. Očke, ki so jih delali poslanci opozicije vladi, ministrski predsednik najodločneje zavrača. Ko so posamezne velevalisti skušale dobiti Bolgarijo na svojo stran, je bolgarska vlada takoj podala izjave, ki so bile popolnoma zadovoljive. Vse velevalisti odobrujejo v sedanjem trenutku stališče, ki ga zavzema z ozirom na vojsko Bolgarija.

Naša (bolgarska) država skrbi, da ostane v prijateljskih odnosih z Rumunijo, Grčijo in celo s Srbijo, ki se sedaj nahaja v vojnem položaju. Prijateljstvo s Turčijo je popolnoma odkrito. Vlada se čuti srečno, da lahko poroča svojemu narodu, da je skrbela za to, da se zajamči nedotakljivost bolgarskega ozemlja. Ministrski predsednik Radoslavov je omenil ob koncu svojega govora: Če bodo nastopile razmere, katere bi nas prisilile, da stopimo s kakšno državo v pogajanja radi povečanja našega narodnega ozemlja, bo bolgarska vlada s pomočjo naklonjenosti cele Evrope skrbela, da se vse izpelje v čast in srečo Bolgarske.

Ministrovimi besedami je sledilo živahno, dolgo-trajajoče pritrdjevanje.

Razne novice.

Ranjeni v gradu Konopišt. Koncem minulega meseca so se otroci pokojnega prestolonaslednika Franca Ferdinanda vrnili na grad Konopišt, kjer je, kakor znano, prirejen lazaret za večje število ranjencev. Gledljivo je videti sirote, kako skrbje in si prizadeva, da bi bilo ranjencem udobno in bi jim omili trpljenje. Tako so otroci pred kratkem v Benešovu po različnih trgovinah nakupili mnogo stvari in jih potem osebno v spremstvu grofice Chotek razdelili med ranjene vojake. Darovalcem so se zabliščale oči, ako so videli, da so z darili ranjence razveselili. Ko je prva skupina ranjencev ozdravljena zapuščala grad Konopišt, je vsak mož prejel dragoceno darilo v spomin na dni, katere je preživel v najlepšem gradu na Češkem.

Pozdrav iz Dinjana v Istri. Vrl naš prijatelj, somišljenik in naročnik „Slovenskega Gospodarja“, Vinko Štabuc, doma od Sv. Tomaža pri Ormožu, nam pošilja iz Dinjana v Istri, kjer sedaj služi kot črnovojnik, dopisnico, katere nam sporoča: „... mnogo pozdravov od slovenskih črnovojnikov, kateri tukaj (v Dinjanu) z veseljem čitajo „Slov. Gosp.“ in „Stražo.“

Silni viharji na Blatnem jezeru. Listi poročajo iz Velike Kaniže: Krog Blatnega jezera divjajo strahoviti viharji. Dne 20. novembra je vsepovsod zapadel sneg. V vaseh je povzročil vihar veliko škode; izrul je mnogo mogočnega drevja.

Barva ladij. Kakor je potrebno pri vojaki na bojnem polju, da se barva njih obleke kolikor mogoče krije z barvo okolice, tako je tudi pri bojnih ladjah. Dokler so plule po morju le jadrnice, tedaj je bila barva ladij brez važnosti, ker velika bela jadra in mala hitrost ladij so že od daleč naznanjale sovražniku ladijo. Danes pa, ko imamo hitre bojne ladje brez jader, pa igra barva ladij veliko ulogo. Zato imajo angleške in nemške bojne ladje sivo barvo, ki se najbolj ujema z barvo morja. Ali nemške bojne ladje so svetleše sive barve, kot angleške ali pa tudi laške. Francoske bojne ladje in križarke pa imajo spodaj črno in na vrhu sivo barvo. Dvojno barvo imajo tudi japonske ladje. Sredozemsko morje ima modrejšo barvo od Atlantskega oceana, zaradi česar so tudi ladje drugače barvane. Avstrijske ladje imajo tudi radi tega čisto posebno sivozeleno barvo. Torpedovke in podmorski čolni pa imajo svojo posebno barvo. V Nemčiji in Angliji črno, v Združenih državah temnozeleno. Te ladje delujejo po noči, imeti morajo torej barvo, ki je najtežje opazljiva, da zamorejo uspešno izstreliti svoje pogubonosne torpede.

„Lumpi“ v vojni. „Lumpi“ je mal, bister pes, z velikim črnim „monoklom“ in njegov gospodar je častnik, ki se nahaja na severnem bojišču. Kakor spremljevalec svojega gospodarja se je udeležil tudi „Lumpi“ že 19 večjih in manjših bitk, a je ostal še vedno čil in zdrav. O „Lumpiju“ piše njegov gospodar svoji materi: „Streljanju se je privadil „Lumpi“ že pri vojaškem vežbanju. Ko so pa pričele frčati prve krogle, pa je postal „Lumpi“ nervozen. Kamor udari krogla, tam bi hotel biti „Lumpi.“ Z vsi silo se zaleti tja, in prične kopati in išče bogve kaj. Čeprav ni njegova barva že davno več bela, vendar je bil sovražniku vedno objekt za streljanje. Sedaj pa so mu naredili voaki iz ruske obleke pasji ogrtač in s čokolado mu pomazali postali del života, da je sedaj čisto nevidljiv. Edino temu se čudim, da ga niso Rusi že ujeli. Kot pravi „Lumpi“ se klati naokoli in zadnjič ga nismo videli kar dva dni. No, sedaj se je zopet vrnil, sestradan in blaten, da mu je moral vsakdo uganiti ime.“

Poizvedovanje o vojnih ujetnikih. V sedanjem času se množe slučajji, da se mnogi obračajo na c. i. kr. zunanje ministrstvo ali na dunajsko poslanstvo Združenih držav Severne Amerike s prošnjo, naj se jim preskrbi podatke o posameznih vojaki naše armade, ki so v vojnem ujetnistvu, ali pa da se naj pošlje denar tem ujetnikom. Vsa tozadevna pojasnila pa daje edino le skupni poizvedovalni urad na Dunaju, ki stoji na podlagi mednarodnih dogovorov v zvezi z enakimi napravami sovražnih dežel, zlasti z „Zarobljeničko Komando“ v Nišu, kakor tudi z „Bureau Central pour renseignements sur les prisonniers de guerre“ v Petrogradu. Vse prošnje, ki se torej tičejo naših vojakov v ujetnistvu, naj se torej naslavljajo naravnost na: „Gemeinsames Zentral-Nachweisebureau, Hilt- und Auskunftsstelle für Kriegsgefangene und Internierte, Wien, I. Bezirk, Jasomirgottgasse 6.“

Priprava na naskok. Dopisniku lista „Sendbote des göttl. Herzens Jesu“ je pripovedoval neki rezervni nadporočnik, ki se je ranjen vrnil iz vojske, to-le: 5. kompanija II. bataljona nekakega bavarskega infanterijskega polka je z velikim naporom dospela na vrh strmega hriba, da bi se prikratk spoprijela s sovražnikom. Stotnik odredi kratek odmor v nekem gozdiču ter opozori moštvo: „Se četrta ure, potem pa smo v ognju s sovražnimi četami. Pripravite se in ravajte se po tem!“ Vsi vojaki potegnejo molitvene knjižice ali pa molek iz žepov ter opravijo kratko molitev. Tih mir je zavladal med njimi. Moštvo in častniki so se „pripravili.“ Bilo je tako lepo, da me je prevzelo. Nato pa smo se spustili po hribu nizdol na sovražnika, ki smo ga vrgli. — V istem času